

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARSS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklámclókat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Ne legyünk kishitűek.

Alig mult el két hete, hogy az újságok arról adtak hírt, hogy a Kárpátok két szorosánál az oroszok betörést kíséreltek meg, sőt néhány ezer Ung-, Bereg- és Máramarosvármegyékbe toladott be.

A kishitűeket ez a hír nagyon megdöbbentette, megfélemlítette s az aggó arcokon azt lehetett olvasni, hogy most már mindenek vége, minden elveszett. Léván a hamis hírek terjesztői, akiknek jó erős lakatot kellene a szájukra tenni és a nyulszívűek már azt is rebesgették, hogy a selmecbányai hegyekben is láttak oroszokat.

Pedig hát semmi más nem történt, minthogy az oroszok, akiket már azóta a németekkel egyesült seregeink teljesen kivertek az ország területéről, — éppen olyan drágán fizették meg ezt a kalandjukat, mint a szerbek bandái a Szávánál.

A kishitűek azt is kiálalták, hogy a szerbek vagy a montenegróiak már Szerajevóban vannak.

Pedig hát semmi más nem történt, mint néhány éhező csapat betört a Szandzsákba egy falat kenyérért. Ez a falat kenyér azonban igen drága volt nekik. Eljöttek ugyan érte, de haza már nem vihették! . . .

Az éhező szerbek is át-át törtek a Dunán és a Száván; csapataink azonban vagy itt marasztalják őket nálunk, ahol szépen megcsendesednek és többé nem éheznek, — vagy a Duna és a Száva hús ölébe úzik őket, ahol állandó nyughelyet találnak.

Mig katonáink mind és mindenütt hősiiesen harcolnak, — itthon, a tűzhely melege mellett, a semmittevők között akadnak a kishitűek, akik magukkal együtt rémitgetik a gyöngéket is. Pedig hát erőseknek kell lenniük. Egy pillanatra sem szabad felhagyni azon hitünkkel, hogy a győzelem a miénk lesz.

Ne bírálgassuk a hadvezetőség cselekedeteit. Nem értünk mi azokhoz. A hadvezetőség tagjai ismerik a körülményeket, ők tudják legjobban, hogy mit és hogyan kell tenniük. Mi nem vagyunk illetékesek az ő terveik megbíráására. Azt el kell ismernünk, hogy amit eddig tettek, azt bölcsen és okosan cselekedték.

Titkaikat, szándékaikat, fogásaikat a titok leple fűdi; azokat nem árulhatják el sem nekünk, sem másoknak.

Azt tudnia kell mindenkinek, hogy a háboruban legfőbb dolog a hadi titkok megőrzése, mert az elárult ha-

diterv többnyire vesztét okozza azon seregek, amelynek mozdulatairól az ellenfél a titok elárulása folytán értesült.

Minden napra nem eshetik nagy győzelem. Mikor milliók harcolnak a csataterén óriási hosszú vonalakban, amelyek országokon húzódnak keresztül, akkor nem napokba, hanem hetekbe telik, amíg egyes pontokon bekövetkezhetik a döntés.

Máról-holnapra nem lehet száz- ezreket elfogni vagy a föld színéről eltenni.

A háboruban a hadfelek állása erősen hullámzik; mi, akik messziről figyeljük és hozzá még a terep ismerete nélkül, hogyan lehetnének képesek ítéletet alkotni stratégiai fogásokról.

A hadvezetőség még eddig semmit el nem titkolt, nem áltatott hamis hírekkel, hazugságokkal nem akarta kicsikarni bizalmunkat. Őszintén közölt minden eseményt és ezért megérdemli, hogy állandóan bizalommal legyünk iránta.

Amit a hadvezetőség dicsősegesen bevégezt, azt a munka befejezése után dicsekvés nélkül közölte és amit eddig velünk közölt, az mind igaznak bizonyult.

Katonáink vitézek, kitartók és mindenekfelett hősök. Állásaik erősek. Harci kedvük nem lankadt el. Lelkesedés tekintetében messze felülállanak ellenségeink felett. Az ellenség tulnyomó számát a német seregek csatlakozása már kiegyenlítette.

Nincs semmi ok az aggodalomra! A győzelem a miénk lesz! Mivelünk van az igazság! Mivelünk van az igazságos Isten is, aki segíteni fogja egyesült seregeinket a nehéz tusában.

Nem szabad csüggednünk egy pillanatra sem. Az a nemzet lehet csak nagy, amelyik a szerencsétlenségben sem mutatkozik kishitűnek.

A római nép a cannaei csata után, amelyben 70 ezer római vitéz, köztük 80 szenátor s a polgárság színe-java földte holttestével a rémes csatamezőt, nem esett kétségbe, hanem Varronak, a hazatérő és szerencsétlenül támadó vezérnek köszönetet szavazott, hogy nem esett kétségbe a haza megmentése felett.

Ez a római nép volt méltó a későbbi világragalomra.

Nekünk sem szabad egy pillanatra sem kételkednünk.

Miénk lesz a fényes győzelem és a győzelemmel egy szebb és jobb jövő!

Emlékezés az aradi vértanúk napján. *)

1849. október 6, ez a szomorú emléktű nap, a magyar nemzet legmélyebb gyászünnepe; ezen a napon érte fájdalom, megaláztatás legjobbjainkat, a nemzet nagyjait azért, mert igazainkat védelmezték s mert többre becsülték hazaszeretetüket, a császári udvar júdaspénzéért. Nagyjaink jutalma: megaláztatás, börtön vagy bitófa. Ez utóbbi sors érte az aradi vértanúkat is. Így lett Arad a magyar Golgotha és az aradi vértanúk kiömlő szent véréből fakadt a nemzeti szabadság dicső győzeleme.

E szomorú napokban a nemzet megtalálta az egyedül helyes utat. Az elnyomott magyarok — mint egykoron a rómaiak a szent hegyre való kivonuláskor — nemzeti címerük hármasszent hegyére húzódtak, melyen a korona főle magasban emelkedve, ott áll a minden földi hatalomnál erősebb hit jelvénye: a kereszt; és ennek tövéből örködték a hármasszent hegyre, a négy folyóra és magára a szent koronára is.

Ezek a nehéz napok, amelyek anyyi megpróbáltatást zúdítottak sokat szenvedett hazánkra, hála az isteni gondviselésnek, már régen elmúltak; emlékük azonban élesíti hazaszeretetünk szent tűzét és kioltott mulandó földi létükből új erőt gyűjtünk a jövőre, hogy ez az erőforrás vezérjeje nemzetünket minden időben!

Az aradi vértanúk évfordulójának emlékezete nemcsak fájdalmat okoz honfiai szívünknek, nemcsak elkecsereledést szül a visszamélegedés, hanem valami más érzelmű hűrját is feszíti keblünkben. Mert, amennyire faj az ő szomorú sorsuk, amennyire lehet az ő ideális honszerelmük; amennyire lesújt a szégyenletes bitófa, amennyire fölemeli hősi lelkük nagysága.

Ez az évforduló azonban nemcsak az ünnepeltetés napja, hanem különösen a mai nehéz viszonyok között a számonkérés órája is, hogy vajjon eleget tett-e kiki azon kötelességeknél, amelyek mindenkire hármlanak akkor, amikor katonáink, a nemzet disze-virága, idegen földön ontja ki hazaszeretettől áthatott vérért. Tegyük félre azokat a sötét képeket, amelyeket ellenségeinkről festett a történelem, s amelyeknek szemlélése méltán keltheti fel keblünkben a bosszuallás rút bűnét. Nagyon jól tudjuk mindannyian, hogy a lovagias, dicső magyar nemzet emlékeivel és különösen nemzeti hőseink, vértanúink emlékével nem fér össze a bosszu gondolata. Ellenségeinknek megbocsátani mindig szebb, nemesebb és méltóbb tett, mint bosszút állani! Különben is, itélt már közöttünk a história; ami szépet, dicsőt és nemeset csak följegyzett, az

*) Elmondott a lévai piarista főgimnázium október 6-i ünnepélyén.

mind rólunk zeng éneket, ellenségeinknek csak a bitófákbaól összerótt diadalnapu jutott. Ilyen nemes gondolatok töltésék el sziveinket a vértanuk emléknapiján, mert ez méltó egyedül az ő emlékükhöz! E gyásznap emlékéből csak azt őrizzük igaz szeretettel, ami a miénk!

Igy táplálkozik a vértanúk kiömlött véreinek erejéből a mi diadalmas hitünk a nemzet boldogulásában. Hisz a kereszténység diadalútja is a Golgothával indul ki és a szenvedések ösvényein a katakombák mélyére elrejtett vértanuk sírjain vezet keresztül!

Azok az eszmék, melyekért e dicső térfiak életüket áldozták, megtermették a maguk gyümölcsét: a nemzeti szabadságot; vérükkel öntözték, táplálták azt a különös virágot, melyet nem a víz, hanem a vér élet és amely növény csak akkor virul, ha vérrel öntözik. Ezért oly drága a szabadság és különösen a magyar nemzet szabadsága! Az aradi vértanúk kiömlött vére figyelemre bennünket, hogy ennek az országnak a jövője még mindig takart bimbó, amely bimbónak a gyökere a nemzet multja, melyből csakis erős és nemes hajtásokra van szükség és nem olyanokra, amelyek — mint foynyadt levelek — csak árvaságot idézhetnek elő!

Mi pedig, kik élvezői vagyunk az őseink által megszerzett nemzeti szabadságnak, nemcsak ünnepléssel tartozunk az ő emlékükhöz, hanem fölséges kötelességeket is róttak ráink, amely kötelességeknek összefoglalata: a hazaszeretet és ennek nyilvánítása életünkkel és halálunkkal egyaránt!

Mintha nem rövid napok, de homokszemekből piramisokat alkotó századok kolossusa választana el bennünket a háboru előtti időktől. Rendes viszonyok között, esztendőnk hosszú sorozata is csak röpké pillanatot a nemzetek életében. De a fölöttünk most elrohanó szárnyas idő ezúttal századokká nőtt, hogy csodás jelenségeket és legendás eseményeket jegyezzen fel nemzetünk legújabb történelmének lapjaira. Felső száz év óta nem látták ily szépnek, erősnek, egységesnek szeretetre és becsülésre méltónak ezt a nemzetet, mely most, fegyverrel kezében, a félvilággal néz bátor farkasszemtel.

A nemzet lelkének ez a magaslatos megnyilatkozása új fejezetet nyit történelmünkben. Győzni akarunk és Istenbe vetett hittel reméljük, hogy győzni is fogunk! A győzelemnek ezt a bizonyosra várt elkövetkezését nem szorongó lelkünk kétségbeesett vágyakozása váltja ki belőlünk, hanem annak az erkölcsi fölénynek az öntudata, amivel a világháboru kálvária-utján megindultunk. Eszmékért harcolunk, ezzel a bűvös talizmánonal indultunk útnak és ez ad karjainknak erőt, lelkesedésünknek szárnyat!

A nemzetek erkölcsi nagyságának mérlegén a világegyetem megteremtése óta még sohasem voltak olyan ellentétes értékek, mint most vannak a világháboru szűdületesen nagy mérlegepernyőjén. Részünkéről és szövetségünkről részéről: ügyünk minden vitán fölül álló igazsága, törekvéseink erkölcsi tisztasága és a léleknevesítő kultúrának hőroszi védelme van mérlegre téve. S vajjon esszel szemben mit tettek ellenségeink egyensúlyképen a mérleg másik serpenyőjére? A megcsufolt nyugati műveltség sárba tiport foszlányait, a barbárság, sötétség, szolgaság pártfogói szerepét, erkölcsi tekintetek hijján való cinizmust és kalmárszámítást. Aki tiszta lélekkel és bizalommal föl tud tekinteni a csillagmilliók utjának

büles rendezője felé s aki eddig hinni tudott a Golgothán is diadalt aratott örök igazságban, kételkedhet-e abban, hogy amikor az erkölcsi tisztaság haroba száll a kapzsisággal, a sötétség a világossággal s az igazság a hazugsággal, hogy ebben a titáni küzdelemben a kultúra fényben ragyogó Dávidja diadalt ne arasson a civilizált kannibálizmus Góliáthja fölött? Ha ennek ellenkezőjét hinni mernénk, hitünknek kellene porba szállani nemzeti öntudatunkkal s egyensúlyt veszített lelkünk megtevélyedésével kellene tagadnunk az utjában kitérést soha nem ismert örök igazságot!

Ne sötét képek megrajzolásával korbácsoljuk fel amugy is megfeszült idegeinket, hanem a nyugalmat biztosító, jól végzett munka tudatával nezzünk a jövő elé. A kétségbeesés csak azt képes fojtogató karjai közé szorítani, akinek nincs elegendő erkölcsi ereje az ellentállásra. De nekünk megvan az erőforrásunk, hogy lelki energiánk minden megpróbáltatás közepette is megállja a helyét: megszentelt lobogóink erkölcsi tisztaságában és ügyünk igazságában velünk van az Isten!

Magyar-német szövetség.

Szent Péter, mert unalmas a szent magány,
Elmélázva néz ki a menny ablakán.
Amióta kivesztek a leventék,
Ménysországban igen ritka a vendég.

Verendáján a mennyei szent háznak,
Kossuth Lajos s nagy Rákóczi pipáznak,
S mert a mennyben már kézi a marsot,
Semmi dolguk, olvasgatják a Barsot.

De egyszer csak nagy zaj száll fel a földről,
Valahol egy öreg ágyu megdörög.
Egész éjig roppen fel a sok granát,
Leszól Péter: „Vigyázz, hékás, az anyád” . . .

„Kutyafaját, hogy felfordult a világ,
Zászló lobog, harsognak a trombiták.
Manlicherék, Mauserpuskák ropognak,
Huszárok és dragonosok robognak”

„A pipámat még egy kissé megtöltöm,
Osz! megnezem, mi történik a földön.”
Hogy lenézett kiáltott is akkorát,
Kiszaladt a két pipázó jó barát.

Kérdi Kossuth: Bátyám uram, mi történt?
A magyarnak ástak meg ne új törvényt?
Szól Rákóczi: Tan valami új csoda?
Szent Péter csak némán int, hogy nézz oda.

Kossuth Lajos, nagy Rákóczi letekint:
A magyarnak baja történt tán megint?
Csoda történt: magyar, német összetart,
Bécsben fújják: Isten áldd meg a magyart.

A pesti nép Gotterhaltét huzajja,
Magyar baka a Wacht am Rheint hallgatja.
Mondja Kossuth: „Papaszemed tegyed fel,
S nézd: a magyar paroláz a némettel”

„Az, szent ugyse. Együtt vannak a harcban,
Német kürtök fújják most az én marsom.
Kossuth öcsém! Látod ott a honvédet?
Vele most egy sorba csatáz a német.”

„Összefogott ellenük a nagy világ,
De a magyar és a német nekivág.
A kurucok ivadéka mind hős még,
A magyaré lesz újra a dicsőség.”

De szól Kossuth: Jaj, de sok az ellenség,
Jól vigyázzunk, hogy most bajuk ne essék
Üzenjünk tán hadak utján Csabának,
Most segítsen a huszárnak, bakának.”

„Ne féljete, — szól egy lány hang szeliden,
Megsegíti, őket majd a jó Isten.
Az igazság és vitézség van velük,
A diadal aranyozza fegyverük”

Kossuth Lajos és Rákóczi felnézett,
Előttük áll nagyasszonyunk Erzsébet,
A két vezér ajkán elhal a beszéd,
S megindulva megsókolják a kezét.

A háború.

Vén Európát lángra borítá az orosz ármány.
Számos az ellenség: sáskasereg se nagyobb.
Tör ránk francia, angol, Szerbia is az oroszsal
S pótolják seregük négerék ezreivel.
Semmi okunk rettegni a sok és zagyva hadaktól:
Rendre tanítják majd hős vörös ördögeink.
Istent féli csupán a német nép a magyarral
És lealázza porig azt, aki ellene tör.

Jaross Ferenc.

Az Achilles sarok.

Írta: MEDVEZCKY KÁROLY.

II.

(folytatás.)

Multak a napok, egyik a másik után szép rendben, a fiatal ember már el is felejtette vón azt az érthetetlen Achilles sarkot, a mama azonban nem nyugodott. Jött, ment, tett-vett, gondolkozott, hisz házasítani akart, s ilyenkor az asszonyok — mint jól tudjuk — elemében vannak. Megjött a farsang, megkezdődtek a bálók, hullottak a bokréta, a legtöbb azonban Kaplonszky Margitka lába elé esett. Rendre járták a gavallérok szalónjukat, még az elsavanyodott Lepenszky Mátyás is kimozdult az odujából, pedig megfogadta a feszületre, hogy nem jár többé lányos házhoz, úgyis már csak csúfot üznek kopasz fejéből. Kereste is mindegyik azt a rejtélyes Achilles sarkot, mert hát jó volna egy kis penyáz. A hivatalokban cudarul fützetnek, a vállalatok nehezen mennek, már csak az ügyvédek prosperálnak manapság, de ott meg oly méreg sokat kell tanulni, hogy az embernek még elsőéves jogász korában elmege a kedve az ügyvédségtől, pláne, hozzá ujabban meg is nehezítették a tanulmányi rendet.

Hát csak keresték az Achilles sarkot. Százezerforint jutalom annak, aki megtalálja! Szaladgált is mindegyik a szobákban, mintha tűz-vizre játszanának, de biz egyik sem találta, huncutul eldugták a háziak. Az egyik ide pislogott, a másik amoda sandított, az egyik szellemeskedett, de nem találták elég szellemesnek, a másik nagyon is természetes, egyszerű volt, azt meg butának tartották, a harmadik előzékeny volt, gyanut keltett (tán a pénz), a negyedik — tudja Isten — keveset beszélt, az meg már egyszerűen ném kellett. Egyiknek meg oly nagy pechje volt, hogy mikor Margitka Grieg dalait játszotta, kevése méltatván a mennyei muzsikát, az asztalon heverő albumbar lapozgatott s egyszer nagyot talált lapozni, mire Margitka menten abba hagyta a koncertet, sőt egyszer — de ezt már a nagyon is maliciózus Szajkóci Mátyás barátomtól hallottam — formálisan elaludt a fotellban, s csakhogy nem hortyogott, mint Tompa Mihály Murányi varánál. Végre az egyik merészet gondult s minden további nélkül megkérte Margitka kezét, de irlgalmatlanul visszautasított, sőt özvegy Kaplonszkykné, mint olyan, menten ki is adott egy félhivatalos kommunikét, amelyben köz tudomásul adatik mindenkinek egyenként és összesen, akit már illet, hogy lánya még fiatal, alig 17 éves s míg a huszadikban nem jár (nagyobb számot nem mert mondani), addig senki fiához nem adja, még ha gróf is, mert az ilyen korai házasság rosszra vezethet: vagy belébetegszik a fiatalasszony a háztartás gondjaiba vagy nagyon is sokszor alkalmatlanokdiki nála a gólya, ami utóbbi körülmény a legkevésbé sem előkelő dolog s egyáltalában nem tartja illendőnek, ha egy telepi Kaplonszky Margitnak tizenkét gyer-

meke is lenne, mint akármelyik közönséges suszternének.

Az öreg Borsné nagy örömmel hallotta a gavallérok csődjeit. Hm, majd ha az én fiam kopogtat az ajtón, ha megjelenik a háznál, tudom deli természetével rózsás orcaival, ragyogó szemével elkábítja a kis fruskát, aki úgy dobálja a kosarakat a legényeknek, mint a bűvészek a tányérokat. Nem is hagyot békét egyetlen fiának. Menj már mutatkozz be, keresni kell az előkelő emberek társaságát, itt finomodsz, itt tanulsz mórest, nem a tanyán.

A fiú vonakodott, húzta-halasztotta a látogatást, félt a büszke Kaplonszky Margitól, akinek hőbortos álmai vannak, milliomosokról ábrándozik vagy legalább is művészekről, költőkről, de leginkább drámairókról; amellet százszáznyi hozománya mellett két százszáznyi igénye van. Mit csinál majd ő ilyen exaltált dámával a pusztán, ahol az operát az aratók éneke, a filharmonikusokat a füllemülék füttye, a színházat a cselédek torzsalkodása pótolja? Nem kell neki ilyen kifent báb, még ha ingyen adják is. S amellet még az Achilles sarkát is keresse; keresi a fene!

No de egyszer még is megtörtént a nagy vizit. Arisztid felhúzta fekete ruháját, s ment szerencsét próbálni. No de, amint az ember nem vesz meg minden kalapot, amelyet fejére rak próbaképen, mi dolga lenne különben a kalapossegédeknek — úgy nem is vehet el minden leányt, akire valaha szemet vetett. A látogatás a legfeszesebb volt. Margitát ép a szalonban találta. Finom, sima kékfalu selemkreponból készült ruhájában, amelyet izlésesen tarkítottak a rajta szétszórt székfücsokrok, előkelő jelenség volt a kis büszkeség.

Nagy fotelben ült, őében egy francia regény hevert, diszes félbörkötésben s a kötés haragos kék színe jól harmonizált toalettjének buzavirágkék színével. Most nem olvasott, tán betelt a francia regényíró szellemes pikantériájával vagy megunt a sok szarkasmust, amellyel a híres Anatole France csak úgy dobálódik, mint a helybeli urasok a rézpénzzel a kaszinói jourokon, nem tudhatjuk, elég az hozzá, hogy a diszes könyv nyitottan pihent szűk szoknyájának tunikáján, s Margitka kék szemei meg a messze távolban kerestek valamit, tán a boldogságot. Vizitbe készült az előkelő dáma, vagy epedve várt valakit, örök rejtély marad a mi Arisztidünk előtt, annyit azonban erősen érzett, hogy nem a legjobb pillanatban érkezett.

Hm! Nehéz dió! Mihez fogjanak, miről beszéljenek. Margitka brillirozni akart s eles muzsikális hangszílyal, betanult gesztusokkal nagy íróról, nagy zenészekről diskurált, miközben gondosan ápolat kezeivel divatos Robespierregallérját igazgatta, vagy hanyagul végigsiklott velük, a blouséból kicsillógó chiffon mellénybetéten. Hol itt az Achilles sarok, hol itt a szív, elveszett a nagy úrhatnámságban — gondolta Arisztid. Ne keresd, úgy sem találod! El innét, ki a nagy természetbe, hol örök szépség, édes gyönyörök, ragyogó kék ég vár reánk. Többet érsz te, mint az affektált Margitka gögös anyjával, meg a te tudákos mamáddal együttvéve.

S nem is kutatta tovább a mi kedves Arisztidünk telepi Kaplonszky Margitka Achilles sarkát, hátha nincs is neki — gondolta magában, nagy józanul. Az anyjának meg megmondta, hogy azt vesz el, akit akar s nem azt, akit az anyja kipanamaz neki s meg is kérte csakhamar a szép Tuba Terkát, kiről már gyermekkorra óta ábrándozik,

s akinek sem nemesi előneve, sem százezer forintja nem volt, talán franciául sem tudott, nemhogy arabusul, s akiből még is olyan intézőné lett, hogy az egész uradalomban nem volt párja (féltekenyek is voltak a többi intézőnék).

Telepi Kaplonszky Margitka pedig megmaradt művelt hajadonnak s várja a milliomosokat meg a híres embereket, de biz eddigelé egy sem jött s ki tudja, fog-e jönni s ha jön, mennyi hiányzik majd a milliójából vagy ha híres ember lesz, hány kerekével lesz kevesebb, mint kellene?

Vége.

A világháború krónikája.

Október 1.

Az Ung és Beregbe tört oroszokat részben visszakergetjük, részben megsemmisítjük. A máramarosi betörés elhárítására hadvezetőségünk megteszi a szükséges intézkedéseket. A montenegrói csapatok betörését minden ponton visszavertek. Repülőgépeink Cetinje fölött keringenek. — A németek Antwerpen külső erődjei közül kettőt elpusztítanak s egy francia zuávdandárt megsemmisítenek. A francia és angol kormány utasítja Törökországban élő alattvalóit, hogy nyolc napon belül hagyják el Törökországot.

Október 2.

Az oroszokat Máramarosban megállítottuk. A máramarosszigeti hatóságokat ideiglenesen Husztra helyezték át, a várost kiürítjük. Frigyes főherceg és Károly Ferenc József főherceggel a galíciai hadszínteren meglátogatják a csapatokat s örömmel győződnék meg azok kitűnő tartásáról s harci kedvéről. A szerb hadszínteren offenzíván folyton nagyobbt tért hódít. Katonáink egy teljes szerb zászlóaljat lefegyvereznek. A francia hadszínteren a németek elfoglalják Roye és Fresnoy magaslatokat. Visszaverik a franciáknak Toulból történt kitörését.

Október 3.

Csapataink győzelmesen nyomulnak elő a kárpáti szorosokban. Hosszmező felé az oroszok ellen csapatoösszevonás történik, ami megnyugtja a Máramarostól menekülő lakosságot. Kiderül, hogy Pasics szeptember végén segítséget kért a görög kormánytól, de nem kapott. Petár király beteg s nem elnököl már a koronatanácson. Bulgária a macedon kegyetlenkedések miatt Nis ellen való indulással fenyegeti a szerbeket. A francia hadszínterről jelentik, hogy a balszárny visszavonul. Rheims bombázása szakadatlanul tart.

Október 4.

Potiorek tábornagyerje jelentik, hogy két montenegrói dandárt szétvert. Máramarossziget felé nyomulnak csapataink. Galíciaiban teli ruhával látják el katonáinkat, kik lelkesülten várják az offenzíva megindítását. A lengyel légő is a harcra tér. A németek Augustownál ismét megverik az oroszokat, kiknek eddigi veszteségük félmillió ember és ezerszáz agyú. Perzsa oroszok ellen akciót kezd. Anglia kétségbeesésében Portugáliával is tárgyalni kezd.

Október 5.

Máramarosban is megkezdjük a harcot a betört orosz csapatok ellen. A szövetséges seregek Orosz-lengyelország radomi tartományában a Visztula felé kergetik az ellenséget. Galíciaiban is előre haladunk. Szerb lapok Oroszország ellen kezdenek írni. Antwerpen külső erődvonala elesett. Antwerpenből a belga kormány huszezer családot kilakoltat. Poincaré, a francia köztársaság elnöke a hadszínterre utazik. Egy olasz tengeralatti naszádot Belloni kapitány megszóktat a sangioniai hajógyárból, hogy Oroszországnak adja el. Török és orosz csapatok Kaukázusban csatározásba ereszkednek. Egy perzsa hadosztály megveri az oroszok szirdzsiki csapatait.

Október 6.

Máramarosban Técsónél elfoglaljuk az orosz pozíciókat, Kricsfalvánál pedig tönkrevérjük az ellenséges csapatokat. A szövetségesek a Visztulán Opatovnál visszavetik az átkelni akaró oroszokat. Tarusbozsergnél pedig a mieink egy orosz gyaloghadosztályt megszerítenek határára. Az oroszok megerősítik a finn partokat. A perzsák átlélik az orosz határt s megverik az oroszokat. Szerbiában előre nyomulunk. A francia hadszínteren Kluck német generális, kit a franciák bekeríteni akartak, sikeresen visszaveri a franciákat. Antwerpen ostroma folyik. A megszőkött olasz tengeralatti hajót Korzikában, Bassiában elfogják. Wilson elnök válaszol Vilmos császárnak. Csingtaunál a németek visszaverik az egyesült japán és angol csapatokat.

Október 7.

Máramarosban Gyertyánligetig kergetik az oroszokat. Máramarosszigetet visszaveszszük. Az uzsoki csatában több mint 8000 orosz maradt a csataterén halva. Przemysl nél az orosz támadás összeomlik és az oroszok rettenetes vereséget szenvednek. Több mint 40 ezer orosz katonát holtteste borítja a csatateret. A német hadsereg Radomig előrenyomul. Az orosz car a táborba utazik. A németek Antwerpen második erődvonala ellen támadnak s már Antwerpen lövődözik. Kluck német generális ellentámadásba kezd, miután fényesen kivédte a francia támadást. Anglia Valonában flottabázist akar magának biztosítani, ami ellen Olaszország tiltakozik. Románia megkezdi a leszerelést.

Október 8.

A Przemysl nél történt orosz támadás összeomlását orosz lapok rettenetesnek mondják. Nagyvezér halott borítja a csatateret. Csapataink előre nyomulnak Przemysl felé a Boszniába betört szerbek utolsó maradványát is megveri Potiorek. — Máramarosban Teles és Nagybocksó mellett csapataink megverik az oroszokat. A német hadszínteren az oroszok egész Lykig merészkedtek előre. Antwerpen bombázása folyik. A belga király állítólag fel akarta adni Antwerpen, de az angolok nem engedték. A belga lakosság még mindig Hollandia felé menekül. Az orosz дума elismerő átiratot intéz a belga parlamenthez. Franciaország visszavonja az olasz határról csapatait, hogy utolsó erőfeszítést tegyen a német támadás ellen.

Hogyan gyógyítják sebesültjeinket.

A világ legnagyobb háborúja fölöttébb aktuálisá teszi még laikus körökben is azt a kérdést, hogy mivel gyógyítjuk sebesültjeinket? Akiknek husát golyó hasítja, srápnel zuzza, vagy más háborús szerszám roncsolja borzalmasan össze, megérdemli, hogy a legfeljettebb hazafias és humanus gonddal avatkozzunk bele tájda maikba. A jajokat tompítani, a kínokat enyhíteni, a hő sebesülteket közelebb hozni sz egészséghez . . . ez ma mindannyiunknak a legbecsületesebb gondja. A sebesülteket minél előbb vissza kell adni a harcoló seregeknek, hogy háborus erőnk ne lankadjon. A könnyű és gyors gyógyulás most nemcsak humanus, hanem hazafias érdek is.

E sorok írójának volt alkalma volt több tartalék kórházban megfigyelni a sebbekezelést s tanulmányozó utunkban véletlenül akadunk egy olyan eljárásra, mely a sebgyógyítás terén kétségkívül diadalmaskodni fog. A budapesti Vörös kereszt kórházban láttuk először, azután Szegeden, Nagyváradon, majd Békéscsabán találkoztunk vele. Ezen utóbbi helyen aztán alaposan megismerhettük az új gyógyszert, mert maga a föltaláló, Wagner Dániel doktor, a békéscsabai közórház főorvosa s a gyógyyszer is Békéscsabán készült s Wetol néven kerül forgalomba.

A Wetol celszerű kombinációjú éterikus (illadó) olaj, melynek bámulatos hatását a békéscsabai tartalékos kórházokban hetek óta figyeljük az oda érkezett sebesülteken. Az eddig használatban lévő fertőtlenítő szerek ugyanis míg a sebekben jelentkező

bacilusokkal bírokra kelnek: a seb szövetét is összemarják s a törtötő protoplazmát is megölik. Ha az elvesedést és gennyedést meg is gátolják, de a sebes környékének gyulladáását gyakran kiváltja brutális hatásuk s a seblás nem ritka eset.

A kötelék változtatása pedig a régi eljárásoknál föltöbb nagy fájdalommal jár, mert még a jodiformos gaze is annyira beleszagad a sebbe, hogy leválasztása néha erőszakos fellépést kíván és a gyógyulást gyakran visszaveti. De a seb mosogatását sem lehet kellemesnek mondani.

A Wágner-féle kombinációja illó olaj azonban sem a szöveteket, sem az ép bőrt nem izgatja, hanem a sebbe öntve direkt dezinficiál, a gennyedő sebfelületet bevonja s a bakteriumok befészkelődését meggátolja. Ha a golyóval hasított nyílásba, vagy ama borsalmas sebbe, melyet srappnel-szállánk zúzott vagy roncolt, illó olajat öntünk s azt átítatott steril gazával bekötjük: a gyógyulást semmiféle komplikáció meg nem zavarja. Kétés cserélésnél a gázt nem kell kitépni a sebből, mert az lágyra ittasult s egészen könnyen, legkisebb fájdalom nélkül eltávolítható. Mosogatással, túrléggel nem kell izgatni a hegedő sebet. A Wetól a tisztántartást is elvégzi. A sebesült lázt, fájdalmat nem érez. A sebzugok megszűnnek, a szétvert izmok hamarosan összehaladnak. A hatodik, legkésőbb a huszadik napon a legnagyobb sebről lehullanak a varratok.

Wagner dr. találmányával évek óta kísérletezik. Újabb időben több híres orvosunk próbálgatja s aki egyszer megpróbálta, nem tér vissza a módusokhoz.

A sorsnak küöösen kedves játéka, hogy Wagner dr. könyve, melyben az illó olajokkal való sebgógyítást tudományos alapon ismerteti, épen a háború előtt jelent meg s az orvosok körében ritka elismerésre talált. Sebesültjeinknek nagy zázalékát máris az illó olaj kompozitumával gyógyítják s immár harctereinkben a friss sebek sajgó fájdalmát is a Wetól caillapítja. Golyók szántását, srappellek hasítását ez a diadalmos új ir forrasztgatja össze.

Mégis csak szerethet bennünket a magyarok Istene, hogy ez a magyar okosság nem jött későn.

Drozdly Győző.

A mérges nikotin.

Hogy milyen nagy mérge a nikotin, az kitűnik abból, hogy egy csepp elegendő belőle, hogy az embert megmérgezze. A gyermekek egy csöpp tiszta nikotintól meg is halhat. Nagy meggondolatlanság azért az, amit sok sa tess, mikor pipáját az öleiben lévő gyermekének a szájába nyomja. Kisebgyermeknél már nem egyszer észlelték nikotin-mérgezést, mely úgy támadt, hogy a gyermek a pipaszárat a szájába vette. Pórujárhatnak azok is, akik, mint a népeknél sokszor látni lehet, pipamocokkal kenik be a testükön lévő sebet. Azt hiszik, hogy így hamarabb gyógyul meg a seb; pedig csak bajt okoznak maguknak vele először is azért, mert a mocokkal tisztátalanra tessik a sebet; a seb gyógyulásának első föltétele pedig az abszolút tisztság. Azután meg a seb utján a pipamocokban lévő nikotin könnyen felszívódik a szervezetbe s mérgezést okozhat. Harom gramm pipamocok már halált okozhat. Ugyancsak mérgezés jöhet létre akkor is, ha, smint azt sokan tessik, dohánylevelet raknak a bőrre. Azelőtt így gyógyították a nép a reumát és sokan még most is hívei ennek a furcsa gyógy módnak. Az ilékony nikotin a bőrön áthatol és belejuthat a vérbe és így mérgezését okozhat. Angliában gyilkosságok is történtek már nikotinnal. Az ottani esembet tessik, tolvajok nem egyszer fordultak már ehhez a mérgehez, ha áldozatukat tehetetlenlenné akarták tenni. Korcsában hozzásegődnek olyan emberhez, akiről sejtik, hogy sok pénze van; asztala mellé ülnek, beszédbe elegyednek vele és egy alkalmas pillanatban pár csöpp dohánylevelet öntenek a söröskanósójába. Az angol sör színe fekete, így a dohányléd nem látszik meg benne. Az

áldozat kihörpinti a megmérgezett sört, aztán elvesztik valami félreeső helyre, ahol csakhamar hatni kezd a mérge és az áldozat elveszti az eszméletét, mire a gazemberek kifosztják. Sokszor nem a sörbe öntik a dohánylédet, hanem szivarokat impregnálnak vele és ilyen mérges szivarral kedveskednek áldozatuknak; mire a szivar felét elszívja, már ott fekszik kábultan, tehetetlenül a padlón. Burnótosás, pipálás, szivarozás alkalmával is juthat annyi nikotin a szervezetbe, hogy az ember halálát okozza. Egy angol tudós azt állítja, hogy körülbelül másfél gramm tubák bekebelezése után már beállhat a halál. Az pedig már megtörtént, hogy egy ember, aki egyhuzamban 18 pipa dohányt szívott el, meghalt. Egy másik ember megint 9 erős szivar elszívása után körülözték át a másvilágra. Ez azonban nem akarja azt mondani, hogy mindenki, aki 18 pipa dohányt, vagy 9 szivart elfüstöl, menthetetlenül halálra; hiszen vannak sokan, akik sokkal többet szívnak el komolyabb következmények nélkül, de halálos lehet a nikotin-mérgezés, mint a tapasztalat éppen mutatja, már ilyen mennyiségű dohány elszívása után is. És minthogy senki sem tudhatja biztosan, hogy a szervezete ebből a mérgeből mennyit bír el, kár nélkül, mindenkinek óvakodni kellene ilyen kraftleisztungoktól.

Különfélék.

— **A király névnapja.** Csernoch János dr., biboros hercegprímás annak idején közölte a magyar püspöki kar tagjaival, *Mária Valéria* főhercegasszonynak azt az óhaját, hogy az idén október hó negyediké, mint jó öreg királyunk névnapja Magyarországon és Ausztriában is könyörgő- és imanap legyen. A magas helyről jött óhajtatnak megfelelően az ország főpásztorai ilyen értelemben intézkedvén, — Léván, e hó 4-én, a piébánia templomában déliótt 10 órakor szentség kitétele mellett ünnepélyes esztimise volt, amelyet *Frey* Pál segédlelkésznek szép, hasznos alkalmi beszéde előzött meg. A másét *Báthy* László prépost végezte tenyes segédlettel. Míse után a hívek a házárt, királyert, fegyvereink győzoméért és a bekeért imadkoktak; befejezesül a himnuszt énekeltek.

— **Október 6.** A nagy hőök szelleme leugte at ez evben október 6-án a nemzetet, amikor dicőő és vitéz honvédeink unokái ott küzdenek ismét a harcmezőn az oroszok ellen, akik már egyszer letipolták hazánkat. A vértanuk szelleme ádja meg hős fiainkat, hogy győzelmet arathassanak az ellenségén. Merítsünk erőt, kitartást, lelkesedést, eszantésgot abból a fenséges hazaszeretéből, amelyet az aradi vértanuk hagytak nekünk örökül. Ha öök tekintenek le reánk az egből, ha öök buzdítanak, bátorítanak az emlékükből kilobogó harci tüzelet, akkor nekünk győzünk kell, mert velünk és fegyvereinkkel van az igazság istene! — A vértanuk napján Léva város hazafias közönsége és tanuló ifjusága ez evben is lerótta a kegyelet adóját. A városban lévő felekezettek templomaiban gyász isteni tiszteletessel és imakkal áldoztak a hőök emlékének. A piébánia tempomában reggel fél 8 órakor, *Báthy* László prépost nagy segédlettel rekviemet végzett. Isteni tiszteletok után a város iskoláiban lefolyt ünnepélyek méltóan fejezték ki a melységes gyászt, amely e napon minden magyar szívet betölt. A tanítóképző-intézetben d. e. 9 órakor volt a vértanuk emlékétt dicsőítő ünnepély, melyet az ifjusági énekkar a himnusszal nyitott meg. Hasznias és megható ünnepi beszédet mondott *Vándor* Károly, az ifjuság elnöke. *Horváth* István II. éves növendék mely ézsessel és nagy lelkesedéssel szavaltá *Ábrányi* Emilnek *Október 6-án* című remek köiteményét. A másort a szózat éneklésével az ifjusági énekkar fejezte be.

— **A román király halála.** A miniszterelőkiroda rajióosztálya tegnag délután 2 órakor táviratilag azt a szomorú hírt

küldötté lapunk szerkesztőségének, hogy *Károly* román király e hó 10-én délelőtt meghalt.

— **A gabonavámok felfüggesztése.**

A gabonaneműek árának az utóbbi időben tapasztalt rohamos és állandó emelkedése, amely a kedvezőtlen termés és a hadviselés folytán részben fokozott szükséglet dacára ily mértékben indokoltnak nem mutatkozik, — arra indította a kormányt, hogy engedve a mindinkább szaporodó ama kívánságoknak, amelyek a gabonavámok ideiglenes felfüggesztését sürgették és számolva a fogyasztó közönségnek jogos igényeivel, — a gabonavámok szedését felfüggesztette. Az erre vonatkozó rendelet a hivatalos lapban már meg is jelent. A vám felfüggesztése kiterjed a gabonaneműekre: buza, roza, zab és tengeri; a hüvelyesekre: bab, borsó, lencse; továbbá: a lisztre és az őrieműyekre. A kormánynak a fogyasztó közönség érdekében tett ez az intézkedése a mai gazdasági viszonyok között nem sérti a termelő osztályok jogos érdekeit sem és így bizonyára az egész országban megnyugvást fog kelteni.

— **A kegyesrendi főgimnázium**

ünnepe október hatodikán. — A helybeli főgimnázium az előző esztendőök szokásához híven ez évben is kegyelettel emlékezett meg a 48-as idők szomorú dátumáról. Ilyen tájban, október hatodikán, — a vértanúk halálának fordulóján — felgyúl mindenfelé az emlékezés lángja. Ez a fény ünnepe hív mindnyájunkat, kik szívünkben viseljük a reményt, hogy ennek a nemzetnek aspirációi meg valóra válnak. Az ilyen emléknapok főképp a mai időben alkalmasak, hogy a mult tanulságával erősítsenek a jelenben, reményt adjanak a jövőre. Nemzeti ünnepeink nemcsak az emlékezés napjai — egy-egy esemény megörökítői — hanem főleg tanulság révén fontosak. Ez a forduló is, október 6-a, nemcsak a szomorú vég emlékezte, hanem az értékes tanulmányok napja is. E tanulságok eleje, hogy azt a halálig elszánt kitartást, forfias energiát, melyet vértanúinkban ünnepeünk, ezt vigye be a nemzet a mai küzdelembe is. További tanulsága a napnak, mely a jövőre szól, felemelő, biztató; hogy amint a 48-as idők áldozatos hazafisága meghozta utóbb a nemzetre a jobb korszakot, úgy a mai harcias energiánk és küzdelemünk is elhozza majd a győzelmet, a megnyugvás idejét. Ebből a nagy veretéből, mely puhara áztatta a hazai földet, kiharjad majd a termés és az aratás napján a nemzeti fegyver győzelmet ültük. Az ifjuság ünnepeit, melynek részletes programját lapunk mult vasárnapi számában adtuk, a forduló napján reggel 9 órakor ünnepi gyászszíme előzte meg a piaristák tempomában. Az istentisztelet után a főgimnázium rajztermébe gyülekezett az ifjuság; itt a tanári kar és az érdeklődő közönség előtt folyt le az ifjuság ünnepe, melyet az énekkar gyászszíme vezetett be. Ezután *Finka* Elemér VIII. o. tanuló mondotta el tartalmas ünnepi beszédét; a beszédet, mely lapunk mai számában találhatók, a halgatóság ószinte tetszéssel honorálta. Az énekkar dala után *Janson* Jenő VIII. o. tanuló szavalt a hatásosan *Ábrányi* Emil alkalmi köiteményét, majd a „Kossuthnóta” került sorra. A program következő pontjaként a „Branyisskói pap” c. melodrama került előadásra, melyből a szöveg-észt *Moravec* László VII. o. tanuló szavalt, *Kereks* László IV. o. tanuló songorakiretével. Mindkettőben dicséretes ügyességgel szerepeltek. Az összejóvetel a himnusz éneklésével záródott. Az ünnep sikereért kijár az elismerés mindazoknak, kik az előkészítés munkájában buzgólkodtak; kiváltképpen dicsérettel említhetjük *Pintér* Ferenc piarista tanárt, az énekkar vezetőjét, ki a betanítás munkáját szerető gondallal s hozzáértéssel végezte.

— **Esküvő.** *Kleisner* Pál, a bajai

állami tanítóképző intézet tanára, e hó 7-én tartotta esküvőjét *Léván*, *Klaim* Ödön kedves leányával, *Arankával*. — Boldog meglegedés kísérje frigyüket.

— **Bizalmi férfiak.** A vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésében az aranyosmaróti kir. törvényszéknél az esküdtek 1915. évi névjegyzékének összeállítására céljából működő bizottsághoz bizalmi férfiakul: *Balogh János, dr. Belső Pál, dr. Botka Győző, Dombay Vilmos, Kachelmann Károly, dr. Kmoskó Béla, Kosztolányi István, Kosztolányi József, Pintér Károly, Raab Károly* és *Raschmann Tamás* törvényhatósági bizottsági tagokat választotta meg.

— **A honvédelmi miniszter a sebesültekért.** A honvédelmi miniszter a következő taverati körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez: „A polgári kórházakban és egyéb polgári gyógyintézetekben, beleértve a vörös-kereszt egylet önkéntes egészségügyi osztagait, elhelyezett katonák gyógykezelésének, ápolásának elégtelensége miatt folyton szaporodó panaszok folytán felhatalmazom, hogy a még szükségesít orvosokat, ápoló és szolgaszemélyzetet a hadi szolgáltatásról szóló törvény első szakasza értelmében és a törvény negyedik szakasza alapján kirendelhesse. A hadügyi tárcát terhelő ebbeli költségek elszámolásának módzatairól külön fogok intézkedni.”

— **A tanítói közgyűlések elmaradnak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratolt intézett a hivatalos tanítóegyesületek elnökeihez, amely szerint figyelemmel a beállott hadi állapotra és az azzal kapcsolatos pénzügyi helyzetre, valamint arra a körülményre, hogy a tanítók jórésze katonai szolgálatot teljesít, nem tartja szükségesnek, hogy a tanítóegyesületek az 1914—15. tanévben gyűléseket tartsanak. Ehhez képest az erre a célra eddig engedélyezett államszolgálatot a szóban forgó tanévre nem folyósítja.

— **Visszaélések a jelvényekkel.** A játékony egyesületek a hadviselésel kapcsolatosban élő játékony célokra jelvényeket árúsítanak el. Kapusi emberek a játékony megnyilatkozásnak szépen bevált ötletet alkalmaztak. Mindenfelé árultak a játékonyág leple alatt különböző jelvényeket, amelyeknek eladása csupán üző egyéni érdekeket szolgál. Most a belügyminiszter súlyos büntetés terhe alatt elhárította a közönség félrevezetésére alkalmas jelvények árúsítását.

— **A gyermekek védelme.** A Hadsegélyző Bizottság napjeleni osztálya megkereste a városi hatóságokat, hogy minden illetékes tényszél bevonásával és jóakaratú közreműködésével igyekezzenek oda hatni, hogy a hadbavonultak családjaiknak segélyezésére kiutalt államszegélyek első sorban a gyermekek tisztességes ellátására fordításnak és ügyeljének arra is, hogy az államszegélyben részesülők ne szokjanak rá a munkakerülésre.

— **A kolera.** Vámosladányban — úgy látszik — az alkalmazott óvó intézkedésekkel sikerült a kolera továbbterjedését megakadályozni, smennyiben a közszeg területen két het óta nem fordult elő koleraeset. De nem hagyhatjuk emiatt nékül, hogy újabbban *Peszteren* egy és *Kiskálnán* két koleraeset megbeszélés történt, amely esetekről a hivatalos vizsgálat kolerát állapított meg. *Kiskálnán* az egyik beteg meghalt, a másik valószínűleg meg fog gyógyulni. — A felüorút újabb esetek mindenkit a legnagyobb óvatosságra intenek.

— **Fagyoskodnak harctéri hőseink.** Több ízben ismerettük azt a nagyaranyú, nemes akció, amelyet magyar aszonyaink az északi és déli határon küzdő katonáink érdekében indítottak. Köeledek a tél, a maga minden borszáma, hóviharai, hóviharai, fagyos éjszakái, amikben a könnyebb téli gúnyvált ellátott katonáinkat tömörded szenvedés fenyegeti. Elég elgondolni annyit, hogy az orosz-nyelvi síkság szörnyű zord tele a táborban, a hóviharától alig védett sáncokban, nyílt mezőkön éri őket. A katonák napközben, a sípka vékony védelem az időjárás borszáma ellen. Nem tudjuk, hogy az orosz ellenség miképen készült föl ez ellen a közös ellenség ellen, de azt tudjuk, hogy a mieinket fölünk telhetőleg meg kell

védeni a harctér zord klímájának sanyargatásaitól. És a védelemre minél hamarabb föl kell készülnünk, mert odafönn és a szerb és montenegrói hegyekben is hamar leszáll a tél és főleg éjszakáinkint a nálunk megszokottnál szigorubb hidegek ereszkednek őrzálló magyar fiainkra. A meleg kézvédő meg hócipka igen nagy szolgálatot tehet. Ezért újlag kérjük Baranya és Léva város közönségét, hogy minden készségével támogassa ezt az akció, amely katonáinkat meleg ruhákkal ellátja.

— **Az állam takarékoskodik.** Érdekes, de egyáltalán igen üdvös rendeletet intézett a kormány az összes állami és közigazgatási hivatalokhoz. Fokozott takarékoságra inti a hivatalokat és különböző intézkedésekre hívja föl a figyelmet, amelyek az államháztartás terheinek csökkentését célozzák. A kormány azon helyes elvből indult ki, hogy mindenütt szükséges a legnagyobb fokú takarékoság. Mindenkinek számolnia kell azzal, hogy életkörülményeire óriás külső befolyások hatottak és fognak is hatni egy ideig, még pedig olyan befolyások, amiket évtizedek óta nem ért meg Európa. Ezek a behatások nemcsak az egyes államokra éreztetik a következményeiket, hanem az államalkotó egységekre is. A fizetési utalásokkal együtt ment szét a figyelmeztetés az állami hivatalokba. Ez idő szerint az állam tisztviselői és alkalmazottai valamennyien hiánytalanul kapják meg a törvényes illetményeiket bármennyire tartson is a világáború, ugyancsak hiánytalanul folyósítandók a járandóságok is, azonban ezzel vege az állam fizetési kötelezettségeinek. A segélyeket, előlegeket, költségekkel átállányokat egyelőre nem fognak kapni az állam alkalmazottai. Nemcsak a közigazgatási alkalmazottakra vonatkozik ez, hanem a tanítói és tanári karra is, amelyre vonatkozik *Jankovich Béla* kultuszminiszter ugyancsak most terjesztette ki és tette közzé ezt a kormányhatározatot. A legérdekesebb része ezen intézkedésnek az, hogy az állam ezzel egyidejűleg minden hivatali és iskolafejlesztési, valamint építkezési programját felfüggesztette, sőt a megkezdett építkezéseket is abbahagyta, hogy példával járjon el a végletekig menő takarékoskodásban.

— **Áthelyezés.** *Petrovics Imre* a lévai járás tiszteletbeli szolgabírája — mint értesülnk — a verebelyi szolgabírószághoz helyeztetett át.

— **Élelmiszer uszorások.** Prágából írják, hogy az ottani kerületi előjáróság súlyos büntetést szab azokra az élelmiszer uszorásokra, akik a mostani válságos időben mások keserves feléire utaznak. Így egy hentes azért, mert nagyon kis virsliit készített és árúsított, 300 koronára, illetve 5 napi fogházra ítélték el; egy pekemestert pedig, aki roppant kis személyét és kilit sültöt, 700 koronára, illetve egy heti fogságra ítélték. Megbüntettek egy vendégjóst is, aki 20 fillert kért egy kis pohár harmadrendű sörért a katonáktól. Egy heti fogságot kapott az azonkivül 100 korona bírságot is fizetett. — Nálunk is nagyon szükséges volna már hasonló intézkedések életbejuttatása, mert — mint sajnos tapasztaljuk — az élelmiszer uszorások száma napról-napra szaporodik.

— **A háború miatt megapadt gazdasági igaz erőse.** Gazdánk jelentékeny része ma jóval kevesebb vizsga erővel rendelkezik mint normális viszonyok között, mert igaz erejének egy része a hadseregnek, — a hazának teljes szolgálatot. Különösen az ősi vetőmunkálatoknak okoz ez zavart, ami miatt nagyon sok gazda nem szánhatja meg háromszor talaját, miként máskor szokta tenni. De vessünk inkább többet egy szántásba mint a szokásosnál kevesebbet három szántásba. Igész jövőnk szempontjából nagyon fontos dolog, hogy jövőre a rendszeres és nagyobb bevetett területen nagy buzatermésünk legyen. Különösen a kukorica, burgonya, répa-földet csak egyszer szántunk, s apróra elboronálva vessük be. A gyengébb s apró talajmivelést pedig pótoljuk dusabb szántófelülettel, mert ha ezt elmulasztjuk tenni, akkor a gyengén művelt talajokon

igazán nem várhatunk nagy termést. Szórnunk ki kat. holdanként 200—250 kg. szuperfoszfátot, ha lehet a vetészántás előtt, ha pedig nem kaphatjuk meg a szuperfoszfátot, — ami a mostani nehézkes vasúti forgalom mellett könnyen lehetséges, — szórjuk rá azt a már kikelt vetésre november hónapban, sőt akár télen is hódentes időben, mert számtalan kísérlet bizonyítja, hogy a vízben könnyen oldható foszforosavat tartalmazó szuperfoszfát felültrágyázás esetén is, különösen a csak tavasszal bokrosodó búzánál ép oly terméscsökötő hatással bír, mintha vetés előtt szórjuk volna ki.

— **Szomorú szüret.** Szőlős gazdáink legnagyobb része már leszüretelt. Szomorú szüret volt ez. Alig akad gazda, akinek termése kielégítő lett volna. Elég jó termés mutatkozott ugyan, de az állandóan borús és esős időjárás s a sok szélvihar miatt a szőlő nem bírta érni s ezért még a kevés termés is savanyú lesz.

— **Védekezés az élelmiszerdrágaság ellen.** Ipolyás város képviselő-testülete legutóbbi közgyűlésén tárgyalta az élelmiszeri bizottság következő három előterjesztését: 1. Az élelmiszerdrágaság enyhítése érdekében a kereskedelmi miniszter megkeresendő, hogy a kereskedők ne legyenek kötelesek 30 métermérsán aluli élelmiszerzállítmányokat a vasuton gyorsárúként hozatni, hanem ezt a teherárúként szállítsa a vasut. 2. A gabonavámok felfüggesztendők. 3. Tiszte, hogy a buza s a liszt ára már aggasztó mérvet ért és maga után vonja a többi élelmiszer ár-emelkedését is, — a kormány sürögősen állapítsa meg a gabona és liszt maximum árát. A közgyűlés az üdvös indítványokat egyhangul elfogadta és elhatározta, hogy a többi városokat is fel fogják kérni, hogy az indítványok mellett foglaljanak állást. — Hiszük, hogy Léva város képviselőtestülete is hasonló értelemben fog határozni.

— **Büntetik az álhírek terjesztőit.** Hadseregünk ezekben a délen győzelmes csatákban szerez becsületet fegyvereinknek. Mindenkinek meg van arra, hogy a legjobb reményességgel nézzünk a döntő küzdelmek elé. Mégis akadnak itthon olyanok, akik tájékozatlanságból vagy éppen nagykegyűködésből veszhreket kóholnak és terjesztenek. Az ilyen mendemondáknak semmi biztos alapjuk nincs és azokat a komolyan gondolkodók le tudják szállítani értékükre. De akadnak könnyűhívó emberek, akik hisznek is ilyen rémhírekben. Ezek között nyugtalanságot kelthetnek a közönségnek. A mai nehéz napokban a hazafias kötelesség azt parancsolja, hogy az állam minden polgára bizalommal és lelkeseződéssel várja a fejleményeket; a köznyugalom fenntartása megköveteli, hogy a legnagyobb erővel járjanak el az álhírek gyártóival és terjesztőivel szemben. Evégből a belügyminiszter legutóbb kiadott rendeletével az álhírek kóholását és terjesztését kihágásnak minősíti. Akik véshíreket kóhol vagy terjeszt, azt a rendőri büntető bíróság naponapig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal fogja büntetni. Ez a rendelet a mai viszonyok között igazán szükséges és üdvös.

— **A háború és kenyérfogyasztás.** Diadalt diadalt után arató-hadseregünk kenyérliszt fogyasztása természetesen igen nagy, s ennek következtében a monarchia lisztfogyasztása is jóval nagyobb mint más években, mert bár eddig is ugyanannyi emberanyagunk volt mint most, mégis azok egy része kevesebb kenyéret — de több kenyéret, tengeri lisztet, s egyéb olyan anyagot fogyasztott, melyek romlékonyságuknál, — s egyéb oknál fogva a hadsereg táplálására nem alkalmasak. — Tekintettel pedig arra a körülményre, hogy idej termésünk is gyengébb a szokottnál, hadseregünk kenyérliszt szükségletét csak az esetben fedeshetjük fennakadás nélkül, ha mi, itthonmaradtok kevesebb kenyérlisztet, s több olyan anyagot fogyasztunk, a mely hadseregünk táplálására nem alkalmas, a minő a tengeri liszt, burgonya stb. Kötelességünk továbbá az is, hogy a legmesszebbmenőleg tegyünk meg mindent, a mi jövőre nagy

termést biztosít. Vessünk sok buzát és rozsot, ha mindjárt csak egy szántásba is, csak éppen arra vigyázzunk, hogy a talaj apróra legyen elboronálva. Trágyázzunk bőven szuperfoszfáttal, s ha az a vasuti szállítási akadályok miatt nem érkezhetsz meg, vetés előtt szórjuk rá a vetésre november hónapban, vagy akár a tél folyamán hőmentes időben, mert az ilyen módon alkalmazott szuperfoszfát természetes hatása éppen olyan nagy, mintha vetés előtt szórtuk volna ki.

— Miben takarékoskodjunk? A háború gazdasági oldalról is óvatosságra és gondoskodásra int bennünket. Mezőgazdasági termelésünk semmi fennakadást nem szenved s az ország lakosságát inség vagy szükség az előrelátó gazdálkodás révén nem tenyegeti. Másféleképpen áll a helyzet azokkal a szükségcikkkel, mik behozatali, gyarmatárut képeznek. Külkereskedelmünket a tengeri hajózás bonyolítja le, mely most a háború miatt szűntel. A tenger is harctér s azon kereskedelmi hajók nem járhatnak. Őnként vetődik fel a kérdés, hogy a háború folytán felidézett helyzetben nem áll-e be szükség a gyarmati cikkekben. A gyarmati cikkek közül legfontosabbak a tea, kávé és a rizs. Olyan cikkek, melyeknek hiánya, ha veszedelmet nem is, de megis nélkülözést jelent. Mértékadó helyen érdeklődünk e cikkek iránt s nyert felvilágosítás folytán figyelemzettel a közönséget arra, hogy fokozott mértékben takarékoskodjék e cikkek fogyasztásával és hogy már most szerezze be jó előre készleteit. E gyarmatárutak most van érési ideje s így újabb szállítvány már lehetetlen. Teát az indiai vizekről már nem hozhat a hajó. Kávé és rizs szállítás is legfeljebb Oroszország utján lehetséges, de semmi esetre sem oly mértékben, mely elegendő volna. E cikkeknek legnagyobb részét különben már a hadsereg foglalta le. Számítás szerint már szeptember végén, októberben elfogy a meglévő készlet s akkor ha lehet kapni gyarmati cikket, annak az ára igen magasra emelkedik. A mostani árak normálisak, azért tanácsolhatjuk azt, hogy a háziasszonyok most szerezzenek be elegendő készletet. A kávé, tea és rizsárutak kivül — bár kisebb mértékben — ugyancsak beáll a szükség a mandolai, mazsolai, füge stb. cikkekben is. Ez azonban nem lényeges.

— A lévai mozi mai műsora igen érdekes annak dacára, hogy a magyar filmkereskedők bojkottálták a francia és angol reprodukciókat, amit igen helyesen cselekednek. Bécsben a rendőrség tiltotta be a francia filmeket, mert a dán, olasz, svéd filmgyárosok is igen szép dolgokat produkálnak. A mai műsor fővonzó darabja az *Odette* című négy felvonásos színmű, amely melé sorakozik több szórakoztató humoros felvétel. Nem kisebb érdeklődésre tarthatnak számot az arab nép típusokról történt felvételek is. Délután ifjúsági előadás.

— A világháború képes krónikája címen egy füzetes válogatás fog megindulni, amely a világháború eseményeit kezdettől fogva végig irasban és képekben ismerteti. A szakavatott toltól való szöveg valamint a nagy gondal összegyűjtött képek maradandó értéket biztosítanak ennek a munkának, amely szép kiállítás, frissesége és a mai időben rendkívül aktualitása folytán kétségtelenül nagy kelendőségre tarthat számot. Az egyes füzetek melynyomású díszes borítékban és szép melynyomású képes mellékletekkel ellátva, hetenkint fognak megjelenni, egyenkint 24 titer bontó áron. Kaphatók Nyíruti és Tarsa r. t. könyvkereskedésben Léván.

— A sebesültek hány százalékát gyógyul meg. A mostani háborús világban, amikor kinek-kinek: apja, testvere, rokona, vagy ismerőse van a sebesültségek kitéve, bizonyára érdekelni fogja az olvasó közönséget, vajjon a sebesültek közül sokan, avagy kevesen halnak-e meg. Erre feleletet ad a balkáni háború tapasztalata. A Magyar Vörös Kereszt Egylet e háborúban 1312 súlyos Sebesültet kezelt. Ezek közül kilencet kivéve valamennyien felépültek. Ezek a Tarsadalmi Múzeum múlt évi szemléjéből kihalászott számok mutatják, hogy az orvosi

tudomány bámulatos lépésekben haladt előre és a szenvedő emberiségnek nélkülözhetetlen és meg nem fizethető szolgálatot végez. Látjuk ebből s: amiatt, hogy esetleg sok a sebesült, még nem kell kétségbe esnünk.

— Felhívás! A beszercebáji kereskedelmi és iparkamara az újonnan 2 hónapra meghosszabbított moratóriumra való tekintettel telkéri kerületének kereskedőit és iparosait, de s nagyközönséget is, hogy a fizetési halasztás kedvezményét csak azok vegyék igénybe, akik hadi szolgálatot teljesítenek, vagy a bevonultakkal azonos sorba jutottak, avagy a háború folytán vállalataik folytatásában akadályozva vannak, bevételük csökkentek vagy megszűntek és tartozásaik fizetésére szánt jövedelmek elapadtak. A moratórium célja, hogy anyagi romlástól megóvja azokat, akik a mostani rendkívüli viszonyok következtében a rendszeres gazdasági tevékenységben akadályozva lévén, nincsenek abban a helyzetben, hogy kötelezettségeiket teljesítsék, de heytelenül járnak el azok, akikben megvan a lehetősége annak, hogy kötelezettségeiket teljesítsék, mert ezen indokoltan eljárás folytán ugy az ipari termelés, mint a kereskedelmi forgalom válságos helyzetbe kerülhet s egyes ágazatokban teljesen meg is akadhat. Különösen válságos helyzet fenyegeti a kereskedőket és iparosokat, akik a termelőktől és gyárosoktól csakis előzetes készpénzfizetés mellett kapnak árut, eihelyezett tőkéséhez a moratórium folytán nem nyulhatnak, s így biteüket igénybe nem vehetve a közönség sem kívánhatja az áruk hitellezését mindaddig, míg a háborús állapot tart, s a kereskedő és iparos keptelen kinnlévősegit behajtani. E komoly időkben mindenkinek kötelessége minden lehető időszaktól meghozni s annál inkább elvárható szoktól, akik megtehetik, hogy kötelességeiket tőlük telhetőleg teljesítsék, s ne éljenek vissza a nem fizetés kenyémes, de indokoltan jogával. Azinek anyagi viszonyai tehát megengedik, hogy fizetési kötelességeinek eleget tehes, az fizessen önként, ha részletekben s bármilyen csokélyi összegekben is, mert mindenki, aki tartozásait önként teljesíti, az ország súlyos gazdasági helyzetén segíteni törekszik, s hasznos kötelességet teljesít.

— Vámhitelezés kérdése. A folyó évi augusztus hó 15-én elvett hitelezett, de meg nem törlesztett vámletekek befizetésének elhaasztása tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter következőleg intézkedett: *Oly esetekben, amidőn az esedekessé váló vámhitelek befizetésére vonatkozólag halasztás keretük, ez minden egyes esetben az illető cegek által közvelelőn a m. kir. Pénzügyminiszter urhoz benyújtott beadványban megfelelően indokolandó és megjelölendő az is, hogy az esedékes tartozásokat milyen részletekben bírnák törleszteni, esetleg ha részletfizetéseket sem bírnának teljesíteni, meddig terjedne a legrovidebb halasztás, melynek engedélyezését kérelmezik.* E öre is kijelenti a miniszter ur, hogy az ez iránti kérelmeket jóakarattal elbírálás alá fogja venni. Azok a cegek, amelyeknek vámhitelei kezesseg újáa van biztosítva, kerényeishoz minden esetben megfelelő s a kezeséget vállaló penzintezet, illetve penzintezetek által aláírandó közjegyzőileg hitelesített „Nyilatkozat”-ot tartoznak csatolni.

6506—1914 szám.

Hirdetmény.

Miután a lévai honvéd parancsnokság — alezredesi lakás céljaira a várostól a katonai szabályzatnak megfelelő 4 szoba, konyha, kamra s a szükséges mellékhelyiségekből álló lakást kér használatára bérbeadatot, — ezért fölkérem mindazon háztulajdonosokat, akiknek az alezredesi laknak megfelelő bérhelyiségeik vannak, azokat a városgazdánál — a folyó 1914. évi november hó 1-től leendő — bérbeadás végett sziveskedjenek bejelenteni s a föltételeket tudatni.

Léva, 1914. évi október hó 10.

Bódogh Lajos
polgármester.

Nyilvános köszönet.

Schützler Gyuláné úrnő Nagymátaáról 30 K., Spitz Bernátné úrnő Garam-ödlőjáról 4 K.-nát küldtek a lévai Izraelita Nőegylet-hoz. Fogadják a nemeslelkű adakozók az egylet legáltalásabb köszönetét.

Deák Adolf, Dr. Frommer Ignácné
titkár. elnök.

Közgazdaság.

Védekezés a növényi betegségek ellen.

A különböző penészokozta növényi betegségek ellen közönségesen különféle permetezési, csávázási, vetőmagmegválasztási és egyéb közvetlenül ható eljárásokkal szoktunk védekezni. Például a kőszöök ellen azzal, hogy a vetőmagot egy-két 0/0-os rézgalic oldatba jól beáztatjuk és azzal jól lemossuk, a répagyökér fekély ellen egészséges vetőmag használatával, a burgonyavész ellen a bordói lével való permetezéssel, a burgonya levél fodrosodás ellen, miután annak penészgombája a talajt is 5—6 esztendőre megfertőzi, azzal, hogy az ilyen földekbe 5—6 éven át burgonyát nem vetünk, a burgonya gyűrűs betegsége ellen a vetőgumók gondos megválasztásával, a lucerna ragya ellen a tiszta magyar származású mag vetésével és a turkesztáni mag mellőzésével stb. védekezhetünk többé kevésbé sikeresen. Azonban már az eddigi tapasztalatokból is kitűnt, hogy a jól előkészített és jó trágyaerőben tartott földön, ahol a vetés gyorsan és egyenletesen kél, fejlődik és megerősödik, a növényzet az elődú gombák és a rovarok pusztításának sokkal inkább ellenáll, mint ott, ahol a vetés a rosszul előkészített és gyenge erőben levő talajon rosszul, egyenetlenül és lassan fejlődik.

A jó talajmívelés és okszerű trágyázás határa, az összes felsorolt növényi betegségek ellenében jól érvényesül, de különösen a rozsdá és a répagyökérfekély elleni védekezésnél.

A nálunk pusztító sárga buzarozsda ellen első sorban oly vetőmag használatával kell védekezni, amely lehetőleg rozsdamentes földről vététt és gondosan megrostáltott, továbbá a kitéző és mély talajmegmíveléssel, hogy a buza erőteljes, egykönnyen meg nem dülő szárat hajthasson. Európa nyugati államaiban immár vannak oly erős száru buzafelelések, amelyek a rozsdát jól kibírják, de hozzánk e rendszerint bőventermő buzafelelések, amelyek a rozsdát jól kibírják, mert későn érők és így a mi száraz éghajlatunk alatt igen sok esetben megszorulnak. Az istálló trágyázás és a nitrogén műtrágyák előmozdítják a gabona megdőlését és a rozsdásodást, ellenben a szuperfoszfátzás csökkenti a rozsdá elterjedésének lehetőségét.

A répagyökérfekély nagy pusztítását csak ritka esetekben okozza a vetőmag fertőzöttsége, a legtöbbször azonban a rossz megmívelés és az elégtelen trágyázás. E betegség ellen tehát első sorban azzal kell védekezni, hogy a répa kikelését és gyors fejlődését előmozdítsuk, amit az által érhetünk el, hogy a répa alá az őszkor megszántott földet jól meghengerezzük és műtrágyázzuk. Különösen jó hatásúnak bizonyult a vetéssel egyidejűleg történő sorbetrágyázás 80—100 kg. szuperfoszfáttal és 15—25 kg. chilisaléttal. Megfelelő sorbetrágyázó gép híján azonban őszkor vagy kora tavaszkor, pár héttel a vetés előtt kell kelt. holdanként mintegy 200 kg. szuperfoszfátot kiszórni és jól befogasolni és a reparátus kezdetben ha csak halványan, lassu fejlődésűnek mutatkozik, arra akkor ajánlatos 30—40 kg. chilisaléttal feltölteni.

Egyébként pedig a növényi betegségek elleni védekezésben a műtrágyázás hatása jóval kedvezőbb mint az istálló trágyázásé. Mert eltekintve attól, hogy az erős istálló trágyázás a növények megdőlését és ezzel bizonyos növényi betegségek mint pl. a rozsdá, úszók, burgonyavész stb. elterjedését előmozdítja, a műtrágyázás képesíti a fiatal növényzetet az istálló trágyával megjavított talajban a leggyorsabb fejlődésre.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula readórkapitány.
 Buza m. mázasánként 36 kor. — fillértől 36 kor. 40 fill. Kétszeres — kor. — fill. — kor. — fill. Rossz 26 kor. — fill. 28 kor. 60 fill. Arpa 18 kor. — fill. 22 kor. — fill. Zab 19 kor. — fill. 22 kor. — fill. Kukorica 20 kor. — fill. 22 kor. — fill. — fill. — Lenese 60 kor. — fill. 70 kor. — fill. — Bab 40 kor. — fill. 41 kor. — fill. — Kőles — kor — fill. — kor. — fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl arankamentes 175—180 Vörös lóhere, kir aránkás 165—175 Vörös lóhere, nagy aránkás 150—160 Lucerna természetűl arankamentes 130—138 Lucerna, világos szemű aránkás 115—102.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése
 1914. évi okt. hó 4-től 1914 évi okt. hó 11-ig
Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
---------------	----------------	----------------

Erdős Ignác Földes Riza	fiú	László
Kóhn Armin Stern Zelma	fiú	András
Paska János Mészáros E.	fiú	János
Balla József Stehér Mária	leány	Julianna

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
------------------------------	---------

Kteiszner Pál Klain Aranka	r. kath.
----------------------------	----------

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
-----------------	------	-------------

Stadler Izsák	2 hó	Tüdőgyulladás
özv. Ujlaki Mihályné	69 éves	Tüdőhurut
Kordik Mária	2 hó	Görcs

Nyilttér.

Császárfürdő. Budapesten. Nyári és téli gyógyhely a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú Kénis hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, lezaporogatások, uszodák, külön hőgyegek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők: hőség-, szensavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen ivó-kúra és légszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak: Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az igazgatóság.**

MA moziba
megyünk.

Az Apollo mozgósínház
 műsora érdekes.

HÁZVEZETŐNŐI
 állást keres egy 34 éves
 — özvegy asszony. —
 Cím a kiadóhivatalban.

Léva—nagysurányi h. é. vasut.

A. magy. kir. államvasutak kezelése alatt.

MENETREND.

Érvényes a megnyitás napjától.

Oda			Nagysurány—Léva			Vissza		
V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Állomások			V. v.	Sz. v.	Sz. v.
7812	7802	7804				7811	7801	7803
I. II. III	I. II. III.	I. II. III.				I. II. III.	I. II. III.	I. II. III.
930	915	215 650	ind.	Budapest nyug. p. u.	érk.	200	555	640
—	—	534	"	Komárom	"	1003	334	—
927	—	320	ind.	Zsolna	érk.	130	602	601
142	1050	425 507	"	Pozsony	"	1051	428 612	315
440	115	900	ind.	Érsekujvár	érk.	849	152	1123
522	188	923	ind.	NAGYSURÁNY	érk.	813	130	1044
538	150	935	U	Zsitvafödemes	Δ	759	118	1032
551	159	945		Ohaj-Hull		748	109	1022
X602	X207	X954		Rendve		X735	X1259	X1011
614	215	1004		Szencse		726	1251	1003
628	226	1016		Pozba		712	1240	951
659	240	1033		Barsbese Baracska		701	1230	941
709	254	1050		Felsőpél		630	1206	917
722	303	1059		Garamlök		618	1155	901
734	313	1110		Nagykálna		604	1144	855
743	321	1118		Felsőszecse		555	1136	847
754	330	1128	érk.	L É V A	ind.	543	1125	836
1107	600	—	érk.	Párkány-Nána	ind.	—	855	418
200	855	—	"	Budapest nyug. p. u.	"	—	525 705	210
1053	934	—	érk.	Garamberzence	ind.	—	604	525

Megjegyzések:

1. Az állomások nevei mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.
2. Az indulási és érkezési idők **középeurópai időre** vonatkoznak.
3. Az éjjeli idő esti 6⁰⁰ órától reggeli 5⁵⁹ percig a perceket jelző számjegyek aláhuzásával van kitüntetve.
4. X feltételes megállás.

Budapest, 1914 évi július hóban.

Az igazgatóság.

Gazdák figyelmébe!

MÉGÉRKEZETT
18% szuperfoszfát műtrágya.

K A P H A T Ó:

KERN TESTVÉREK
 fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedésében
LÉVÁN.

TELEFON 14.

BÉRBEADÓ ESETLEG eladó ház.

Barsi-utcában Kath. Munkás-
egylet mellett levő ház
bérbeadó esetleg eladó.

— — Bővebbet — —

Özv. Szabó Mihálynénál
— — (ott a házban) — —

HARCZTÉRI TÉRKÉPEK

kaphatók:

NYITRAI és TÁRSA r. t.

könyvkereskedésében

LÉVÁN.

Paradicsom

befőzésre alkalmas erős palaokok
4 fillérével a városi szállodában
kaphatók.

Több évi gyakorlattal bíró

ispán

kerestetik mielőbbi belépésre.
Bizonyítványmásolatok a
fizetési igények megjelölésével,
következő ozimre
— — küldendők — —

GARAMVESZELEI GAZDASÁG
up. Nagysáró. (Barsm.)

Koksz és szén

szükségletét kérem nálam rendelni.

Szalon szén m/m 3-80 koksz
4-80 fillér házhoz szállítva

SPITZ ARMIN

szállító

Honvéd-utca 8. (saját ház.)

Kölcsönkönyvtár

NYITRAI és TÁRSA R. T.

könyvkereskedésében LÉVÁN.

Előfizetés bármely nap kezdhető.

Vasuti új menetrend 1914. okt. hó 1-től.

Gr.-Berzence—Léva. Léva—Csata—Párkány-Nána			Párkány-Nána—Csata—Léva. Léva—Gr.-Berzence		
Gr.-Berzence ind.	604	1225	Budapest ind.		210
Jálna . . .	610	1232	Bécs ind.		
Saskó-Váralja*	619	1242	Párkány-Nána ind.	540	418
Gr.-Szt.-Kereszt	626	1250	Köhid-Gyarmath	555	488
Geletnek-Szkleuó	643	108	Kéménd . . .	608	446
Szénásfalu-Vihnye	649	116	Bény	619	457
Zsarnóca . . .	711	137	Csata érk.	629	507
Zsarnóca-Fürész.*	716	142	Csata ind.	637	521
Garamrév . . .	722	149	Oroszka . . .	644	528
Rudnó	732	200	Garam-Damásd	653	537
Ujbánya . . .	738	206	Zseliz	705	548
Bars-Berzence 6. órh.*	748	218	Nagy-Salló . .	729	613
Gr.-Szt.-Benedek	807	287	Alsó Várad . .	744	628
Kovácsi . . .	817	249	Nagy-Szece . .	748	633
Nagy-Koszmály	828	269	Léva érk.	800	644
Léva érk.	843	316	Léva ind.	809	652
Léva ind.	851	334	Nagy-Koszmály	827	710
Nagy-Szece . .	901	344	Kovácsi	835	718
Alsó-Várad . .	907	350	Gr.-Szt.-Benedek	853	738
Nagy-Salló . .	927	410	Bars-Berzence 6. órh.	903	748
Zeliz	945	429	Ujbánya . . .	914	759
Garam-Damásd	966	440	Rudnó	919	804
Oroszka . . .	1004	449	Garamrév . . .	930	815
Csata érk.	1010	455	Zsarnóca-Fürész.	986	821
" ind.	1020	509	Zsarnóca . . .	963	834
Bény	1031	521	Szénásfalu-Vihnye	1006	847
Kéménd	1041	531	Geletnek-Szkleuó	1012	853
Köhid-Gyarmath	1063	544	Garam-Szt.-Kereszt	1030	911
Párkány-Nána érk.	1107	600	Saskó-Váralja	1037	918
Budapest felé . ind.		807	Jálna	1046	927
" " gyors . . .	1256	825	Gr.-Berzence . .	1053	934
" " érk.					
" " gyors . . .	200	945			
Bécs felé . . . ind.					
" " gyors . . .	1135				
" " érk.					
" " gy. " . . .	540				

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Gallérokat vasal

Léva

Szepessy-utca

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Fiactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom
céljára épült házamban nagy választéku
állandó gépkiallítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és
Schrantz gőzcséplő készletek, eredeti Melichár-féle
vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök,
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.
Világhírű RAPID lánczoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése
és felállítása jutányos árakban.